👩‍🏫 מהדורה למורה – "לפני ששולחים הלאה: איך מזהים מידע אמין ברשת"

דף תרגול קצר: הטקסט, חמשת שלבי פירוק השאלה, מיון לפי ממדים, שאלות בחירה, כתיבה וכרטיס יציאה. מאמר מידע · כיתה ט' · מסלול עולים – עברית פשוטה.

⏱️ כ־35–45 דקות. השאלות לקוחות מהטקסט שבאתר (עמוד "תרגול" ו"פרקו את השאלה"). בגרסה זו: טקסט בעברית פשוטה, מילון קצר, משפטים קצרים ו־3 אפשרויות.

🔑 מפתח תשובות

א' 1 · ממד: איתור מידע | תשובה נכונה: א. בדיקת התאריך | משפט מלא: הכלים הם... ...

א' 2 · ממד: פרשנות והיסק | תשובה נכונה: א. לחשוב שהרבה העתקות הן הרבה מקורות | משפט מלא: הכותב מתכוון ש... והטעות היא... ...

ב' 1 · 1–א · 2–ב · 3–ד · 4–ג

ב' 2 · 1 – איתור מידע · 2 – איתור מידע · 3 – פרשנות והיסק · 4 – הערכה וביקורת

ב' 3 · 1 – א (מי כתב ואם הוא מבין בנושא) · 2 – א (תמונה ישנה של שיטפון)

ג' 1 · תשובה צפויה: א. ללמד איך לבדוק מידע | ממד: הערכה וביקורת | בשאלת עמדה – מקבלים כל תשובה מנומקת

🎟️ כרטיס יציאה

תשובות אישיות. כדאי לאסוף ולבדוק: האם התלמידים והתלמידות מזהים מילת שאלה ויודעים מה היא דורשת?

✏️ דף התלמיד/ה – "לפני ששולחים הלאה: איך מזהים מידע אמין ברשת"

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

מאמר מידע · כיתה ט' · מסלול עולים – עברית פשוטה

📖 **מילון קצר**

רבבות – עשרות אלפים, מספר גדול מאוד · **אנונימי** – בלי שם, לא יודעים מי הוא · **אינטרס** – תועלת אישית, רווח שמישהו רוצה להשיג · **הצלבה** – השוואה בין כמה מקורות כדי לבדוק שהמידע זהה · **נורה אדומה** – סימן אזהרה, משהו שצריך לעורר חשד · **נסערים** – מרגישים רגש חזק, כמו כעס או פחד

עברית	English	Русский	العربية	አማርኛ	
מה	what	что	ماذا / ما	ምን	❔
למה	why	почему	لماذا	ለምን	🤷
ציינו	state / list	укажите	اذكروا	ጥቀሱ	📝
הסבירו	explain	объясните	اشرحوا	አብራሩ	🗣️
נמקו	give reasons	обоснуйте	عَلِّلوا	ምክንያት ስጡ	🔗

מאמר מידע · עברית פשוטה

לפני ששולחים הלאה: איך מזהים מידע אמין ברשת

ברשת כל אחד יכול לפרסם כל דבר. ארבעה כלים פשוטים יעזרו לכם להבחין בין מידע מבוסס לבין שמועה בתחפושת

1. היום כל אחד יכול לפרסם מידע ברשת. אין מי שבודק. ידיעה לא נכונה מתפשטת מהר. לכן צריך לבדוק לבד.
2. כלי 1: המקור. מי כתב? האם הוא מבין בנושא? האם הוא רוצה למכור משהו?
3. כלי 2: התאריך. מידע יכול להיות ישן. בדקו מתי הוא פורסם.
4. כלי 3: הצלבה. חפשו את המידע בכמה מקורות. אם רק אתר אחד כותב – זהירות.
5. כלי 4: הכותרת. כותרת יכולה להגזים. מילים כמו "מדהים" או "לא תאמינו" – סימן לעצור.
6. שימו לב לרגשות. ידיעה שמפחידה או מכעיסה – עצרו ובדקו.
7. לא צריך לחשוד בכול. צריך לשאול את השאלות הנכונות.
8. ארבע שאלות: מי כתב? מתי? מי עוד מדווח? האם הכותרת מתאימה לתוכן? אם לא בדקתם – אל תשלחו.

📚 **מילים חשובות: רבבות** – עשרות אלפים, מספר גדול מאוד · **אנונימי** – בלי שם, לא יודעים מי הוא · **אינטרס** – תועלת אישית, רווח שמישהו רוצה להשיג · **הצלבה** – השוואה בין כמה מקורות כדי לבדוק שהמידע זהה · **נורה אדומה** – סימן אזהרה, משהו שצריך לעורר חשד · **נסערים** – מרגישים רגש חזק, כמו כעס או פחד · **ביקורתי** – בודק ושואל שאלות לפני שמקבל דבר כנכון

חלק א' – קוראים את השאלה ועונים

💡 קראו. סמנו את מילת השאלה. בחרו ממד. בחרו תשובה. כתבו משפט.

1. איזה כלי מופיע במאמר?

☐ סימנתי את מילת השאלה

ממד: ◯ 🔍 **איתור מידע** ◯ 🧩 **פרשנות והיסק** ◯ ⚖️ **הערכה וביקורת**

◯ א. בדיקת התאריך

◯ ב. ספירת המילים

◯ ג. בדיקת צבע הכותרת

✏️ הכלים הם... _____

_____

2. מה הטעות?

☐ סימנתי את מילת השאלה

ממד: ◯ 🔍 **איתור מידע** ◯ 🧩 **פרשנות והיסק** ◯ ⚖️ **הערכה וביקורת**

◯ א. לחשוב שהרבה העתקות הן הרבה מקורות

◯ ב. לקרוא רק כותרות

◯ ג. לבדוק את התאריך

✏️ הכותב מתכוון ש... והטעות היא... _____

_____

חלק ב' – מילות שאלה, ממדים והבנה

1. התאימו: מילת שאלה ← מה עושים. כתבו את האות.

#	מילת השאלה	האות		מה עליי לעשות?
1	מה / מי / מתי / היכן	_____	**א**	לאתר פרט שכתוב בטקסט
2	מה מטרת / מה תפקיד	_____	**ב**	להבין למה הכותב/ת כתב/ה חלק מסוים
3	על פי / לפי הטקסט	_____	**ג**	לכתוב טקסט קצר משלכם לפי סוגה
4	שכנעו / כתבו מכתב	_____	**ד**	לענות רק ממה שכתוב, לא מהידע שלי

2. לאיזה ממד שייכת השאלה? סמנו ✔.

#	השאלה	🔍 איתור מידע	🧩 פרשנות והיסק	⚖️ הערכה וביקורת
1	על פי פסקה 2, אילו שאלות כדאי לשאול כדי לבדוק את המקור? ציינו שלוש.	◯	◯	◯
2	איזו דוגמה מביא הכותב בפסקה 3 כדי להמחיש מדוע חשוב לבדוק את התאריך?	◯	◯	◯
3	מדוע, לפי פסקה 6, דווקא ידיעה שמעוררת בנו רגש חזק דורשת בדיקה זהירה יותר? הסבירו את הקשר בין רגש לאמונה במידע.	◯	◯	◯
4	הכותב מציע: "ואם לא הצלחתם לבדוק – פשוט אל תשלחו הלאה." האם לדעתכם זו עצה מעשית לבני נוער? הביעו עמדה ונמקו.	◯	◯	◯

3. בחרו את התשובה הנכונה לפי הטקסט. הקיפו את האות.

1. מה בודקים במקור?

◯ א. מי כתב ואם הוא מבין בנושא

◯ ב. כמה תמונות יש

◯ ג. באיזה צבע האתר

2. מה הדוגמה בפסקה 3?

◯ א. תמונה ישנה של שיטפון

◯ ב. שוקולד שמרפא שפעת

◯ ג. עשרה אתרים

חלק ג' – כותבים תשובה מלאה

1. מה מטרת המאמר?

◯ א. ללמד איך לבדוק מידע

◯ ב. למכור מוצר

◯ ג. לספר סיפור מצחיק

✏️ המאמר מיועד ל... ומטרתו... הכותב משיג אותה כי... _____

_____

_____

☐ כתבתי משפט מלא ☐ כתבתי "כי..."

🎟️ כרטיס יציאה

1. מילת שאלה חדשה שלמדתי היום: _____

2. משפט אחד: מה עושים לפני שעונים? _____

איך הרגשתי בתרגול? ☐ 😀 ☐ 🙂 ☐ 😐 ☐ 😟